

Bruxelles, 14. siječnja 2025.
(OR. en)

5038/25

LIMITE

ECOFIN 31
UEM 30

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: PREPORUKA VIJEĆA s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Rumunjskoj

PREPORUKA VIJEĆA

s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Rumunjskoj

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 126. stavak 7.,

uzimajući u obzir preporuku Komisije,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 126. UFEU-a države članice dužne su izbjegavati prekomjerni državni deficit.
- (2) Pakt o stabilnosti i rastu temelji se na cilju zdravih javnih financija kao sredstvu jačanja uvjeta za stabilnost cijena i snažan, održiv i uključiv rast koji se temelji na financijskoj stabilnosti, čime se doprinosi ostvarivanju Unijinih ciljeva za održiv rast i zapošljavanje.
- (3) Reformirani okvir gospodarskog upravljanja EU-a stupio je na snagu 30. travnja 2024. On uključuje Uredbu (EU) 2024/1263¹ od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97. Uključuje i Uredbu Vijeća (EU) 2024/1264 o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97² o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita, kao i Direktivu Vijeća (EU) 2024/1265³ od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica.

¹ SL L, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² SL L 209, 2.8.1997., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>.

³ SL L, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>.

- (4) Postupak u slučaju prekomjernog deficita primjenjuje se na Rumunjsku od travnja 2020. Vijeće je 3. travnja 2020. na preporuku Komisije i na temelju članka 126. stavka 6. UFEU-a, donijelo Odluku (EU) 2020/509 o postojanju stanja prekomjernog deficita u Rumunjskoj zbog planirane neusklađenosti s kriterijem deficita iz UFEU-a te je na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a izdalo Preporuku s ciljem okončanja stanja prekomjernog državnog deficita najkasnije do 2022.⁴ S obzirom na znatno smanjenje gospodarske aktivnosti povezano s pandemijom bolesti COVID-19 Vijeće je 18. lipnja 2021. donijelo revidiranu Preporuku Rumunjskoj na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a, kojom je rok za smanjenje deficita produljen do 2024. Komisija je 24. studenoga 2021. zaključila da je Rumunjska poduzela djelotvorne mjere kao odgovor na Preporuku Vijeća od 18. lipnja 2021. na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a te je smatrala da u tom trenutku nisu potrebni dodatni koraci u postupku u slučaju prekomjernog deficita. Međutim, Rumunjska u 2023. nije ni približno ostvarila ciljeve ni za jednu od potkomponenti iz Preporuke Vijeća koja joj je upućena 2021. Ukupni deficit bio je znatno viši (6,5 % BDP-a u odnosu na 4,4 % BDP-a iz Preporuke Vijeća), strukturni napor bio je znatno manji od preporučenog, a rast neto rashoda znatno viši od preporučenog. Stoga je Vijeće 26. srpnja 2024. donijelo odluku na temelju članka 126. stavka 8. UFEU-a o izostanku djelotvornih mjera⁵.

⁴ Svi dokumenti koji se odnose na postupak u slučaju prekomjernog deficita za Rumunjsku dostupni su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

⁵ SL L, 1.8.2024., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj>.

- (5) Ako država članica ne poduzme djelotvorne mjere, Vijeće u skladu s člankom 126. UFEU-a treba donijeti revidiranu preporuku za dotičnu državu članicu s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u određenom roku. U skladu s člankom 3. stavkom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 u toj se preporuci utvrđuje rok od najviše šest mjeseci tijekom kojih dotična država članica treba poduzeti djelotvorne mjere za smanjenje prekomjernog deficita, koji se može skratiti na tri mjeseca kad je to opravdano ozbiljnošću situacije. Isto tako, Vijeće u svojoj preporuci treba zatražiti da država članica primijeni korektivno kretanje neto rashoda⁶ kojim se osigurava da se deficit opće države smanji i zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a u roku utvrđenom u toj preporuci. Ako je postupak u slučaju prekomjernog deficita pokrenut na temelju kriterija deficita, korektivno kretanje neto rashoda treba biti u skladu s minimalnom godišnjom strukturnom prilagodbom od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentnim mjerilom za godine u kojima se očekuje da će deficit opće države premašiti referentnu vrijednost. Komisija može tijekom prijelaznog razdoblja u 2025., 2026. i 2027. prilagoditi referentno mjerilo kako bi se pri utvrđivanju predloženog korektivnog kretanja za te godine uzelo u obzir povećanje plaćanja kamata, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 23. iz Uredbe Vijeća (EU) 2024/1264.
- (6) U Odluci Vijeća od 26. srpnja 2024. uzeto je u obzir da će sljedeći korak postupka u slučaju prekomjernog deficita, a to je revidirana preporuka Komisije za preporuku Vijeća na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a o smanjenju prekomjernog deficita, uslijediti nakon podnošenja nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana u skladu s člankom 11. i člankom 36. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) 2024/1263. Tim se pristupom osigurava usklađenost proračunskih zahtjeva u postupku u slučaju prekomjernog deficita s kretanjem prilagodbe utvrđenim u srednjoročnom fiskalno-strukturnom planu. Taj vremenski slijed i donošenje odluka i na temelju članka 126. stavka 6. i na temelju članka 126. stavka 7. iznimni su i povezani s prelaskom na novi okvir te stoga ne predstavljaju presedan.

⁶ U skladu s člankom 2. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1263 „neto rashodi” znači državni rashodi bez izdataka za kamate, diskrecijskih mjera na strani prihoda, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni приходima iz fondova Unije, nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te jednokratnih i drugih privremenih mjera.

- (7) Realni BDP u Rumunjskoj u 2023. povećao se za 2,4 %. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. očekuje se da će gospodarstvo u 2024. porasti za 1,4 %, pri čemu snažnu domaću potražnju neutralizira negativan učinak neto izvoza. Očekuje se da će se u 2025. realni BDP povećati za 2,5 %, potaknut postupnim povećanjem vanjske potražnje i izvoza, daljnjim ublažavanjem financijskih uvjeta, otpornom privatnom potrošnjom, ubrzanjem privatnih ulaganja i ulaganjem u javnu infrastrukturu uz potporu sredstava EU-a. Predviđa se da će stopa nezaposlenosti u 2024. i 2025. ostati stabilna na 5,5 %. Očekuje se i da će se inflacija smanjiti s 9,7 % u 2023. na 5,5 % u 2024. i na 3,9 % u 2025.
- (8) Prema podacima koje je Eurostat potvrdio 22. listopada 2024.⁷ deficit opće države u Rumunjskoj u 2023. iznosio je 6,5 % BDP-a. U jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. predviđa se deficit opće države od 8,0 % BDP-a u 2024. i 7,9 % BDP-a u 2025., što je iznad referentne vrijednosti u obje godine. Predviđa se da će strukturni deficit u 2024. iznositi 7,4 % BDP-a, a očekuje se da će u 2025. ostati uglavnom nepromijenjen.
- (9) Dug opće države krajem 2023. iznosio je 48,9 % BDP-a. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. predviđa se njegovo povećanje na 52,2 % BDP-a krajem 2024. i 56,1 % BDP-a krajem 2025., što znači da će ostati ispod referentne vrijednosti od 60 % BDP-a.
- (10) Rumunjska je 25. listopada 2024. dostavila svoj prvi nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan, u skladu s člankom 11. i člankom 36. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) 2024/1263. Plan se odnosi na razdoblje 2025. – 2031. i sedmogodišnju fiskalnu prilagodbu. U Preporuci Vijeća o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Rumunjske za godine od 2025. do 2031. i potvrđivanju skupa obveza u pogledu reformi i ulaganja iz plana koje su temelj za produljenje razdoblja prilagodbe preporučuje se kretanje neto rashoda kojim se u obzir uzimaju svi potrebni zahtjevi korektivnog kretanja te bi ga trebalo preporučiti kao korektivno kretanje neto rashoda u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Korektivno kretanje neto rashoda stoga je u skladu s minimalnom godišnjom strukturnom prilagodbom od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentnim mjerilom za godine u kojima se očekuje da će deficit opće države premašiti referentnu vrijednost, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1467/97.

⁷ Eurostat Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), objavljeno 22. listopada 2024. Vidjeti: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/2-22102024-ap>.

- (11) Na temelju kretanja neto rashoda, koje je jedina operativna referentna vrijednost za praćenje usklađenosti i koje je utvrđeno u Preporuci Vijeća o potvrđivanju plana Rumunjske i u ovoj Preporuci, te na temelju okvira Europske komisije za srednjoročnu projekciju državnog duga i jesenske prognoze Europske komisije 2024. očekuje se da će se deficit opće države smanjiti s 8,0 % BDP-a u 2024. na 2,9 % do 2030. Međutim, na temelju pretpostavki iz plana deficit bi se spustio ispod referentne vrijednosti deficita od 3 % tek u 2031.
- (12) Na temelju korektivnog kretanja neto rashoda koje treba preporučiti, okvira Europske komisije za srednjoročnu projekciju državnog duga i jesenske prognoze Europske komisije 2024., dug opće države povećao bi se s 52,2 % BDP-a krajem 2024. na 59,4 % u 2030.
- (13) Mjere konsolidacije proračuna trebale bi osigurati trajno smanjenje prekomjernog deficita i istodobno biti usmjerene na poboljšanje kvalitete i sastava javnih financija, očuvanje ulaganja i jačanje potencijala rasta gospodarstva. Reformama fiskalne i šire gospodarske prirode (uključujući reforme koje su temelj za produljenje razdoblja prilagodbe, kako je navedeno u Prilogu II. Preporuci Komisije za preporuku Vijeća o potvrđivanju srednjoročnog plana Rumunjske⁸) trebalo bi na održiv način poboljšati potencijal rasta i otpornosti gospodarstva i poticati fiskalnu održivost.
- (14) Vijeće prima na znanje da precizna metodologija za ocjenu djelotvornih mjera u kontekstu novog fiskalnog okvira još nije u potpunosti razrađena te stoga smatra da je potrebno pravodobno održati raspravu o metodologiji.
- (15) U skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe br. 1467/97 odluka Vijeća o stavljanju postupka u slučaju prekomjernog deficita izvan snage donosi se na temelju članka 126. stavka 12. UFEU-a samo ako je deficit smanjen ispod referentne vrijednosti i ako Komisija predviđa da će to ostati slučaj i u tekućoj i sljedećoj godini,

⁸ Preporuka Komisije za preporuku Vijeća o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Rumunjske, 26.11.2024., COM(2024) 725 final.

PREPORUČUJE:

1. Rumunjska bi trebala osigurati da stopa nominalnog rasta neto rashoda ne bude veća od maksimuma iz Priloga I.
2. Time bi Rumunjska trebala okončati stanje prekomjernog deficita do 2030.
3. Vijeće utvrđuje rok od 30. travnja 2025., do kojeg bi Rumunjska trebala poduzeti djelotvorne mjere i predstaviti potrebne mjere zajedno sa svojim godišnjim izvješćem o napretku za 2025., koje treba dostaviti Komisiji u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2024/1263.
Rumunjska bi nakon toga trebala izvješćivati o napretku u provedbi ove Preporuke barem svakih šest mjeseci dok se prekomjerni deficit ne ispravi.

Ova je Preporuka upućena Rumunjskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

Maksimalne stope rasta neto rashoda
(godišnje i kumulativne stope rasta, u nominalnom smislu)

Rumunjska

Godine		2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.
Stope rasta (%)	Godišnje	5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9
	Kumulativne *	20,2	26,0	31,9	37,6	43,3	49,0

* Kumulativne stope rasta izračunate su u odnosu na baznu godinu 2023.